

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

CENTRUM
STOSUNKÓW
MIĘDZYNARODOWYCH

RELACJE

07/2017

www.csm.org.pl

Kolejne próby nuklearne przeprowadzane przez Ludowo-Demokratyczną Republikę Korei zwracają uwagę świata na pogłębiające się napięcie w Azji Wschodniej. Trudne relacje między dwoma państwami Półwyspu Koreańskiego są dziś obciążone perspektywą konfliktu zbrojnego, który może się rozszerzyć na kraje sąsiednie, a nawet dotknąć USA. Zachowanie pokoju to największe wyzwanie dla nowego prezydenta Korei. Seul leży zaledwie 80 km od granicy z komunistycznym sąsiadem i żyje w nieustannym poczuciu zagrożenia. Jednocześnie, Republika Korei jest jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się „tygrysów Azji” i ważnym partnerem gospodarczym Europy. Dalszy rozwój sytuacji na Półwyspie Koreańskim przesądzi o tym, czy tak dalej będzie.

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

2

Wojna koreańska 1950-53 podzieliła półwysep nie tylko na dwa obozy polityczne, lecz także odmienne ustroje gospodarcze. Podczas gdy Północ zamknęła się na świat, budując podporządkowane partii i wodzowi społeczeństwo, Południe szybko stało się częścią międzynarodowego obiegu gospodarki i ważnym sojusznikiem Zachodu w Azji. Dziś relacje między dwoma państwami półwyspu odzwierciedlają rosnące napięcie między broniącym swych pozycji Zachodem a rozpychającymi się w skali świata Chinami.

POŁUDNIE - TYGRYSI SKOK

Po zakończeniu wojny koreańskiej, Republika Korei była jednym z najuboższych krajów świata. Startowało z PKB *per capita* wynoszącym niecałe 68 dolarów, podczas gdy ubogie wtedy także Filipiny oceniane były na 152 dolary, a Indie na 89 dolarów.¹ Istnienie młodego państwa było możliwe dzięki politycznemu, militarnemu i gospodarczemu wsparciu USA. Amerykańskie pożyczki i zamówienia pomogły Korei Południowej stanąć na nogi. Wkrótce kraj stał się ważnym

dostawcą półproduktów dla zachodniego przemysłu.

Ekspertcy wyróżniają 3 główne elementy stanowiące podstawę azjatyckiego modelu wzrostu: reforma rolna oddająca ziemię chłopom, produkcja przemysłowa zorientowana na eksport oraz cięcia finansowe.² Przyszłe „tygrysy azjatyckie” używały instrumentów państwa do faworyzowania rodzimych firm i ograniczania możliwości podmiotów zagranicznych (w tym tych z USA), dzięki czemu kapitał nie uciekał za granicę. Stało to w sprzeczności z zasadami Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Banku Światowego i Światowej Organizacji Handlu, ale Amerykanie podchodzili do sprawy pobłażliwie, bo potrzebowali sojuszników w Azji. Republika Korei zaczęła tworzyć własne marki i szukać innowacji. Nie uniknęła też rządów „twardej ręki” i ostrych politycznych walk.

Rozwój kraju nabrał tempa po zakończeniu zimnej wojny. Rozwijał się handel i inwestycje. W ostatniej dekadzie lat 90. eksport wzrósł o 200 proc. a w następnej - o 175 proc. (2005-2016). W 1997 Korea Południowa pokonała kryzys walutowy, a w 2008

¹ Dane agencji KOTRA

² Joe Studwell “How Asia Works”

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

3

roku oparła się światowemu kryzysowi finansowemu. Stabilność koreańskiej gospodarki została dostrzeżona przez agencje ratingowe: w grudniu 2015 Moody's podwyższył ocenę do Aa2, a Standard & Poor - do AA. To najwyższe oceny ze wszystkich krajów Azji północno-wschodniej. W 2016 Korea osiągnęła jedenaste miejsce na świecie pod względem wzrostu PKB, ósme patrząc na wolumen eksportu, trzecie w bilansie płatniczym i ósme w rezerwach walutowych. W tym roku wzrost gospodarczy przewiduje się na poziomie 2,7 proc.³

Korea Południowa zaledwie w pół wieku stała się jednym z najnowocześniejszych i najszybciej rozwijających się krajów świata, korzystającym z globalizacji. Dziś ma 64 produkty eksportowe o największym udziale w globalnym rynku, co daje jej 13 miejsce na świecie. Największe sprzedażowe hity Korei to smartfony i ekrany LCD (6,9 proc.), obwody scalone (11,9 proc.) auta (7,8 proc.) i części samochodowe (3,8 proc.), ropa i produkty petrochemiczne (5,5, proc.), ale także reaktory atomowe oraz statki pasażerskie i towarowe (3,9 proc.).⁴ W 2016 roku 15 kore-

kańskich firm znalazło się na liście *Fortune Global 500* publikowanej przez magazyn *Fortune*. Pierwsze 3 to Samsung Electronics (13 miejsce), Hyundai Motors (84 miejsce) oraz POSCO (173 miejsce). Państwowa Agencja KOTRA (*Korea Trade-Investment Promotion Agency*), która od 1962 roku promuje koreańskie produkty i zachęca do inwestowania, ma 23 biura w Europie, m.in. w Polsce.

PÓLNOC - REŻIM KIMÓW

Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna (KRLD) to relikw z zimnej wojny, jeden z sześciu krajów na świecie (obok Chin, Laosu, Wietnamu, Kuby i Wenezueli), w którym dalej istnieje komunizm. Uchowal się dzięki całkowitej izolacji 25-milionowego społeczeństwa oraz politycznemu i gospodarczemu wsparciu Chin. Korea Północna, startująca z podobnie niskiego poziomu gospodarki co południe, pozostaje jednym z najbiedniejszych krajów świata. Jej PKB jest szacowane między 16 mld a 25 mld USD (dane się różnią), a bilans handlowy trudno dokładnie oszacować ze względu na sank-

³ Dane agencji KOTRA

⁴ worldstopexports.com

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

4

cje (oficjalny eksport to ok. 2,8 mld USD, a import ok. 3,5 mld USD).⁵

Od końca wojny koreańskiej i utworzenia KRLD, kraj jest rządzony twardą ręką przez polityczną dynastię, stworzoną przez twórcę państwa, Kim Ir Sena. Po śmierci „ojca narodu” w 1994 roku władzę przejął jego syn Kim Jong Il, a po nim, w 2011 roku, wnuk Kim Jong Un. Ludność jest poddana licznym restrykcjom, m.in. ograniczeniom przemieszczania się i dostępu do informacji. Cudzoziemcy chcący przyjechać do Korei muszą uzyskać zezwolenie władz. Gospodarczo kraj jest całkowicie uzależniony od Chin i w zasadzie nie uczestniczy w międzynarodowym łańcuchu dostaw. Wnuk Kim Ir Sena uczył się w Szwajcarii, ale po objęciu władzy w wieku 27 lat, wprowadził ostrą dyktaturę, bezwzględnie eliminując wszelką opozycję, także w rodzinie. Rząd w Pjongjang prowadzi tzw. *byungjin policy* – czyli łączy rozwój gospodarczy z inwestowaniem w broń nuklearną. Trudne warunki życia ludności tłumaczy koniecznością obrony przed dążeniem USA i całego Zachodu

do zniszczenia ładu społecznego w kraju.⁶

RELACJE W REGIONIE

Upadek komunizmu i koniec zimnej wojny na świecie otworzył możliwość ewentualnego zjednoczenia Półwyspu Koreańskiego na warunkach południa. Sprzyjała temu dekada dominacji USA w roli światowego hegemonu. Zachodnia wizja globalnego ładu pod przywództwem Ameryki zakończyła się w 2001 roku atakami na World Trade Center i rozpoczęciem „wojny z terroryzmem”. Świat wszedł w erę „światowego bezładu” i budowania nowej równowagi w sytuacji, kiedy USA zaczęły się powoli wycofywać z roli jedyne go supermocarstwa. Dzięki rosnącej pozycji gospodarczej, Chiny weszły nie tylko na globalny rynek, ale także do globalnej gry politycznej. Jednocześnie, swe wpływy zaczęła odbudowywać coraz bardziej asertywna Rosja Putina.

Silne i stabilne przywództwo w Pekinie i Moskwie wzmocniło pozycję Korei

⁵ tradingeconomics.com, atlas.media.mit.edu;

⁶ Więcej m.in. w: Nicolas Levi „Korea Północna. Poszukując prawdy”

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

5

Północnej i dało parasol dla wzmocnienia jej antyzachodniego kursu. Poczynania rządu w Pyongyang coraz bardziej niepokoją głównych sojuszników USA w regionie Azji Wschodniej: Republikę Korei i Japonię.

Od zakończenia II wojny światowej, Japonia pozostaje w sporze terytorialnym z Rosją o Kuryle i ma nierozliczone „rachunki krzywd” z sąsiadami, m.in. z Republiką Korei. Dlatego ewentualna remilitaryzacja kraju, uzasadniania przez Tokio zmniejszeniem aktywności USA w Azji, budzi obawy państw regionu. Japonia jest członkiem G7 i pozostaje jedną z najpotężniejszych gospodarek świata, ale dług publiczny dochodził w 2016 roku do 250 proc. PKB. Ponadto, rosnące wydatki państwa związane ze starzejącym się społeczeństwem wpływają na konieczność reform i ograniczanie skali działania rządu w sprawach regionu.

Jednocześnie, ważnym sojusznikiem Zachodu w Azji stają się Indie, konkurujące z Chinami nie tylko o wskaźniki gospodarcze, ale i rolę w regionie. To one, wg prognoz będą krajem o największym wzroście gospodarczym na świecie (11 proc.) oraz prześcigną lud-

nościowo Chiny już za kilka lat.⁷ Posiadanie broni nuklearnej i zbliżenie z USA przy zachowaniu dobrych relacji z Rosją sprawia, że Delhi coraz bardziej się liczy w azjatyckich rozgrywkach.

Wielką niewiadomą jest polityka zagraniczna USA za administracji Donalda Trumpa. Nowy prezydent w kampanii deklarował izolacjonizm i dystansował się do aktywności międzynarodowej Baracka Obamy, także do zwrotowi ku Azji (*Asian Pivot*). Jednak po objęciu władzy Trump podjął kilka decyzji wskazujących na kontynuację politycznej linii poprzednika. Wiceprezydent Mike Pence odwiedził Republikę Korei, zapewnił o lojalności USA i trwałości sojuszu. Z kolei Donald Trump spotkał się z prezydentem Chin Xi Jinpingiem na Florydzie i rozmawiano o sytuacji na półwyspie koreańskim. Amerykański prezydent ogłosił, że jeśli Pekin nie rozwiąże problemu Korei Północnej, to USA zrobią to same. Pod koniec czerwca 2017 gościem w Białym Domu był nowy prezydent Korei Południowej. „*Skończyła się strategiczna cierpliwość wobec Korei Północnej*” – zadeklarował po spotkaniu Donald Trump. Dodał, że „sojusz Waszyngtonu z Seulem jest

⁷ Szacunki banku HSBC

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

6

fundamentem pokoju i bezpieczeństwa w niebezpiecznej części świata”.⁸

Analitycy w Waszyngtonie dostrzegają zagrożenie ze strony Pyongyang już nie tylko dla regionu, ale bezpośrednio dla terytorium Stanów Zjednoczonych. Z rosnącym niepokojem obserwują także asertywną politykę Chin na Morzu Południowochińskim.

POLITYKA EUROPY

W 2010 roku Unia Europejska i Republika Korei podpisały umowę o wolnym handlu (*Free Trade Agreement*).⁹ Weszła ona w życie 1 lipca 2011 i przyniosła wyraźny wzrost dwustronnych inwestycji oraz obrotów handlowych. „*Liczy mówią same za siebie. Dowód, jaki dają rezultaty naszej umowy z Koreą powinien przekonać sceptyków, jak UE może korzystać z wolnego handlu*” – oceniła Cecilia Malmstrom, komisarz UE ds. handlu.

⁸ <http://wiadomosci.onet.pl/swiat/donald-trump-skonzyla-sie-strategiczna-cierpliwosc-wobec-korei-pln/seg5cng>

⁹ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_122530.02.2017.pdf

<http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/south-korea/>

Koreańczycy zwiększyli nakłady w UE z 13 mld EUR do ponad 20 mld EUR, a Europa – z 27,5 mld EUR do prawie 44 mld EUR. Wzrosły też obroty handlowe ponieważ umowa oznaczała zniesienie wysokich taryf, którymi wcześniej nie objęte było jedynie 2 proc. produktów. Dziś Unia Europejska to dla Korei trzeci największy odbiorca eksportu. Całkowity eksport UE do Korei Południowej od czasu wejścia w życie umowy wzrósł o 55 proc. - z 30,6 miliardów EUR do 47,3 miliardów EUR. Eksport całkowicie zliberalizowanych towarów wzrósł o 57 proc., a częściowo zliberalizowanych - o 70 proc. Z kolei import wzrósł o 35 proc. dla całkowicie zliberalizowanych towarów a 64 proc. dla częściowo zliberalizowanych i wart był w 2016 roku 42,3 mld EUR. W konsekwencji deficyt handlowy UE z Koreą w 2015 roku zamienił się w nadwyżkę wynoszącą 6 mld EUR.

Najważniejszymi dobrami eksportowanymi przez UE do Republiki Korei są maszyny, urządzenia, chemikalia oraz pojazdy transportowe. Z Korei do UE najczęściej przychodzi maszyn, pojazdów transportowych, chemikaliów oraz plastików. Najbardziej ekspansywne firmy koreańskie w UE to: Hyundai Motor, Hynix Semiconductor (półprzewodniki), SK Holdings (ropa i gaz), LG Electronics, Doosan Heavy Industries (maszyny), S-Oil (ropa i

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

7

gaz), Lotte Chemical, KT&G (tytoń), Samsung Electronics i Hankook Tire (guma, opony). Najbardziej ekspansywne biznesy europejskie w Republice Korei to firmy niemieckie i brytyjskie, oba kraje są też największym europejskimi eksporterami do tego kraju.¹⁰ Z brytyjskich przedsiębiorstw na koreańskim rynku są obecne m.in. Standard Chartered, Prudential, Barclays, Fidelity Asset Management, Diageo, Burberry, Edwards, AMEC, Rolls-Royce, Shell and BP. Niemcy (ok. 450 firm) dominują w sektorze motoryzacyjnym, chemicznym i farmaceutycznym. W 2016 roku 80 % luksusowych samochodów importowanych do Korei pochodził o z Niemiec.¹¹ Największe niemieckie firmy na tym rynku to: Stuttgart Sports Cars (Porsche), Audi, BASF Company (chemikalia), Bayer, BMW Group Korea, Boehringer Ingelheim (farmaceutyka), Kärcher (urządzenia), Mercedes-Benz, Merck (farmaceutyka), Siemens. Warto zaznaczyć jeszcze aktywną obecność w Korei francuskiego rolnictwa oraz usług finansowych (BNP Paribas podpisał

umowę z drugim największym bankiem Korei). W sektorze urządzeń i wyposażenia domowego dużą rolę odgrywa szwedzka Ikea. UE eksportuje do Korei także usługi - w 2014 roku za kwotę 11,9 mld EUR w stosunku do importu za 6 mld EUR. Ważną rolę w relacjach gospodarczych odgrywa sektor rolnospożywczy. UE wysyła do Korei znaczne ilości mięsa, nabiału oraz alkoholi.

Pomimo, że umowa o wolnym handlu obowiązuje już kilka lat, oblicza się, że wciąż ok. 35 proc. europejskich firm eksportujących do Korei nie korzysta z udogodnień wynikających z jej zapisów. Tymczasem, dzięki wprowadzeniu FTA firmy inżynieryjne zaoszczędzają rocznie 450 miliardów EUR; chemiczne – 150 miliardów EUR, rolnicze – 380 miliardów EUR a tekstylne – 80 miliardów EUR. Ważnym elementem umowy jest też ochrona własności intelektualnej. Istniejące nadal wyzwania z perspektywy UE to: zabezpieczenie najwrażliwszych sektorów gospodarczych przed napływem koreańskich towarów, oznaczanie żywności, uświadomienie europejskich przedsiębiorców o korzyściach i udogodnieniach płynących z umowy, odpowiednie, stopniowe znoszenie taryf w jak najbardziej zrównoważony sposób. Konieczne jest także zapewnienie rozwiązań prawnych, aby umożliwić jak najpraktyczniejszy sposób prowadzenia działalno-

¹⁰ dane rządów narodowych

¹¹ http://korea.ahk.de/fileadmin/ahk_korea/Dokumente/other_pub/KGCCCI_CSR_Report_of_German_Companies_in_Korea_-_small_file.pdf

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

8

ści gospodarczej koreańskim i europejskim firmom.

W sferze politycznej, relacje UE z Republiką Korei koncentrują się na sprawach bezpieczeństwa, prawach człowieka i wyzwaniach globalnych dyskusowanych na szczytach (ostatni, ósmy odbył się w 2015 w Seulu). W 2010 r. strony podpisały *Framework Agreement* (wszedł w życie w 2014 roku) o dwustronnej współpracy na rzecz rozwoju i popularyzacji praw człowieka, zrównoważonego rozwoju, walki z terroryzmem, ochrony klimatu oraz zapobiegania kupowaniu przez państwa broni masowego rażenia. Unia Europejska ściśle współpracuje z Republiką Korei na rzecz ograniczenia programu nuklearnego Korei Północnej. Popierając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ, UE wprowadziła serię sankcji wobec KRLD (ostatnie z 6 kwietnia 2017).¹²

12

/file/pressreleaseapril2017eunewsanctionspdf_en
press_release_april_2017_eu_new_sanctions.pdf

RELACJE
POLSKO-KOREAŃSKIE

Polska i Republika Korei nawiązały stosunki dyplomatyczne dopiero w 1989 roku (PRL jako członek bloku wschodniego popierała KRLD). Oba kraje skoncentrowały się na zbudowaniu podstaw współpracy gospodarczej. Już w 1993 roku koreańska firma motoryzacyjna DEAWOO zdecydowała się zainwestować w Polsce. W 1998 roku bilans w obrotach handlowych przekroczył 1 mld USD. Najlepszym rokiem dla dwustronnej wymiany okazał się 2010, kiedy odnotowano ponad 4 mld USD. Potem wartość nieco spadła i w 2013 wyniosła 2,8 mld USD.¹³

Problemem w dwustronnych relacjach jest dla Polski deficyt handlowy - najwyższy po Rosji i Chinach. Jest to spowodowane szeregiem czynników, m.in. pozycją obu gospodarek w światowym handlu, koreańskimi inwestycjami w Polsce, które generują tzw. import inwestycyjny oraz orientacją polskiego eksportu na rynki Unii Europejskiej. W 2013 roku Polska wyeksportowała do Korei towary na łączną kwotę 723,4 mln USD, importując w tym czasie koreańskie produkty o war-

¹³ Dane agencji KOTRA

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

9

tości prawie 4,2 mld USD.¹⁴ Ostatnio różnica ta jednak się zmniejsza na korzyść Polski.

Korea eksportuje do Polski przede wszystkim wyroby przemysłu elektromaszynowego (80,2 proc.), wyroby przemysłu chemicznego (8,2 proc.) oraz wyroby metalurgiczne (6,6 proc.). Z kolei Polska sprzedaje do Korei głównie wyroby przemysłu elektromaszynowego (74,2 proc.), wyroby metalurgiczne (9,1 proc.) oraz artykuły rolno-spożywcze (7,2 proc.).¹⁵

Największą firmą koreańska działająca w Polsce jest Samsung Electronics, w którym pracuje 4000 osób¹⁶. To właśnie nad Wisłą firma produkuje m.in. smartfony i części do samochodów. Samsung R&D Centers w Poznaniu i Warszawie specjalizują się w opracowywaniu oprogramowania do telefonów komórkowych i ekranów LCD. Skala aktywności Samsunga w naszym kraju wynika głównie z pozytywnego odzewu klientów (Samsung ma tu 34,8 proc. rynku telefonów). Inne firmy koreań-

skie działające w Polsce to m.in. LG Electronics Polska, Hyundai Motors Poland, Kia Motors Polska, Hannkook (opony) i Daewoo Electronics. Łącznie jest ich 193, a poziom skumulowanych inwestycji wynosi 1,5 mld USD.¹⁷ Dwie największe to Grupa LG w Mławie i LG Display w Kobierzycach obok Wrocławia. Obie fabryki produkują nowoczesny sprzęt elektroniczny i zatrudniają 13 tys. pracowników.

Republika Korei nie należy do regionów będących strategicznym celem inwestycyjnym polskich przedsiębiorców. Obecnie jedynymi polskimi podmiotami obecnymi kapitałowo w Korei są: Selena (sektor materiałów budowlanych) oraz Towimor (przemysł stoczniowy). Wśród firm obecnych na koreańskim rynku są: Intercars (części samochodowe), Cefarm, Adamed, Polpharma, Serwistal (stal), Budmat (dysytrybutor metalowych pokryw dachowych i HSW – część PGZ (przemysł obronny). CEZAMET Bolesławca najwięcej swych produktów (ceramika) sprzedaje właśnie do Korei.

¹⁴ GUS

¹⁵ <https://southkorea.trade.gov.pl/pl/wymiana-handlowa/co-kupic-a-co-sprzedac/9401,Handel-z-Polsk%C4%85.html>

¹⁶ <http://www.samsung.com/pl/>

¹⁷ <https://msp.gov.pl/en/polish-economy/economic-news/5312,Poland-South-Korea-trade-relations.html>

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

10

Polska jest dla Korei 9. w Europie miejscem inwestycji i 14 na świecie miejscem produkcji. Sektory najbardziej perspektywiczne to nowe technologie, drony, auta elektryczne. Dobrze może zagrać współpraca oparta o technologie koreańskie i zdolności produkcyjne w Polsce oraz tworzenie wspólnych centrów R&D. Podczas polsko-koreańskiego forum gospodarczego, które odbyło się 29-30 czerwca 2017 roku w Warszawie, podpisano umowę o współpracy między Polską Agencją Handlu i Inwestycji (PAIH) a jej koreańskim odpowiednikiem KOTRA¹⁸. Rozwój współpracy gospodarczej wspiera także polska dyplomacja i rząd. W misji Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego do Korei w 2013 wzięło udział kilkadziesiąt polskich firm.

CZY ŚWIAT SIĘ ZATRUJE KOREAŃSKĄ KREWETKĄ?

Ludowo-Demokratyczna Republika Korei to jedyny kraj na świecie, który w XXI wieku prowadzi testy nuklearne. Bycie państwem nuklearnym ma także

wpisane w swej konstytucji. W maju i czerwcu tego roku Pyongyang wystrzelił kolejne rakiety z pociskami nuklearnym. Pierwszy spadł do Morza Japońskiego, ok. 350 km od wybrzeża Japonii.

Analitycy podkreślają, że napięcie na półwyspie koreańskim rośnie, ale nie musi się skończyć konfliktem.¹⁹ Dużo będzie zależało od relacji USA-Chiny i tego na ile Państwo Środka ograniczy zapędy koreańskiego sąsiada. Pekin dysponuje poważnymi instrumentami nacisku na Pyongyang, pozostaje jednak pytanie, czy zechce ich użyć. Chiny pełnią rolę protektora reżimu Kimów od początku istnienia KRLD i w każdej chwili mogą o tym przypomnieć. Tym bardziej, że Państwu Środka zależy na zachowaniu stabilności w regionie, ponieważ ogromnie korzysta z międzynarodowych łańcuchach dostaw, które mogą działać tylko, jeśli jest zachowany pokój. Nic dziwnego, że na Forum w Davos w styczniu 2017 roku, największym orędownikiem globalizacji okazał się prezydent Xi Jinping.

¹⁸ [http://centrumprasowe.pap.pl/cp/pl/news/info/101641_paih-paih-i-kotra-rozbudowuja-strategiczne-partnerstwo-\(komunikat\)](http://centrumprasowe.pap.pl/cp/pl/news/info/101641_paih-paih-i-kotra-rozbudowuja-strategiczne-partnerstwo-(komunikat))

¹⁹ <http://foreignpolicy.com/2017/04/26/kim-jong-un-is-a-survivor-not-a-madman/>

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

11

9 maja 2017 roku w Republice Korei odbyły się wybory prezydenckie. Nowy szef państwa, Moon Jae-in, ma przed sobą wielkie wyzwanie: niedopuszczenie do konfliktu z północnym sąsiadem i zachowanie silnej pozycji gospodarczej kraju przy jednoczesnym pogorszeniu sytuacji politycznej wokół i wewnątrz państwa. Polityka Seulu jest nastawiona na niwelowanie napięcia i szukanie dyplomatycznych rozwiązań, aby zapobiec potencjalnemu konfliktowi. Podstawa działań koreańskiej dyplomacji to wielowymiarowe wysiłki, aby zastopować budowanie przez Pjongyong arsenału nuklearnego oraz rozwój dobrych relacji z sąsiadami i najważniejszymi mocarstwami: Stanami Zjednoczonymi, Chinami, Japonią i Rosją.

Seul stara się odgrywać rolę potęgi średniej wielkości, która może istotnie wpływać na sprawy nie tylko półwyspu koreańskiego, ale i całej Azji Północno-wschodniej. Jednocześnie, wspiera zachodnich sojuszników w sprawach globalnych takich jak ochrona klimatu i porozumienie paryskie, budowanie sieci relacji międzynarodowych, udział w misjach pokojowych, pomoc humanitarna i rozwojowa. Celem strategicznym Seulu w dłuższej perspektywie jest pokojowe zjednoczenie półwyspu. Republika Korei angażuje się w międzynarodowe inicjatywy na rzecz ograniczenia broni nuklearnej. Jest jednym

z 65 członków Konferencji Rozbrojeniowej (*Conference on Disarmament*), ustanowionej w 1979 roku dla negocjowania konwencji o broni chemicznej i broni biologicznej. W listopadzie 2016 roku na wyspie Jeju odbyła się 15 wspólna konferencja ONZ i Korei na temat rozbrojenia. Korea została także 91 członkiem *Arms Trade Treaty* (ATT).²⁰

Najbardziej prawdopodobny scenariusz rozwoju sytuacji na Półwyspie Koreańskim to pełzający konflikt, ograniczony postawą Chin i USA. KRLD będzie zapewne nadal straszyć świat i swego południowego sąsiada, póki nie zmieni się tam przywództwo lub Pekin nie zastosuje wobec niej sankcji.

Jednocześnie, rozwiązanie problemów na półwyspie utrudnia sytuacja wewnętrzna w Republice Korei. Była Prezydent Park Geun-hye została pozbawiona urzędu i czeka na proces. Firmą Samsung – okrętem flagowym koreańskiej gospodarki i symbolem jej globalnego sukcesu – wstrząsa skandal korupcyjny. Sanacja polityczna kraju

²⁰ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarter-s-homepage/8789/republic-korea-and-eu_en

PÓŁWYSEP KOREAŃSKI: MIĘDZY CHINAMI A ZACHODEM

12

jest niezbędna, aby kontynuować politykę odprężenia na półwyspie i zachować silną pozycję ekonomiczną w świecie. Bez mądrego i stabilnego przywództwa „azjatycki tygrys” może stracić impet.

Opracował

**Zespół Centrum Stosunków
Międzynarodowych**

W tekście wykorzystano materiały agencji KOTRA oraz polskiego i koreańskiego MSZ, a także wnioski z debaty zorganizowanej 8 maja 2017 przez CSM we współpracy z ambasadą Republiki Korei.

W dyskusji wzięli udział: dr Beomchol Shin z Institute of Foreign Affairs and National Security, Sung-joo Choi, Ambasador Korei w Polsce, Hyun-Soo Choi z Korea Business Center, dr Janusz Onyszkiewicz, b. minister obrony narodowej, dr Jacek Bartosiak, ekspert oraz Jacek Łęgiwicz, dyrektor Public Affairs Samsung Electronics Polska.

Debatę moderowała dr Małgorzata Bonikowska, prezes CSM.

CSM jest niezależnym, pozarządowym ośrodkiem analitycznym zajmującym się polską polityką zagraniczną i najważniejszymi problemami polityki międzynarodowej. Fundacja została zarejestrowana w 1996 r. CSM prowadzi działalność badawczą i edukacyjną, wydaje publikacje, organizuje konferencje i spotkania, uczestniczy w międzynarodowych projektach we współpracy z podobnymi instytucjami w wielu krajach. Tworzy forum debaty i wymiany idei w sprawach polityki zagranicznej, relacji między państwami oraz wyzwań globalnego świata. Działalność CSM jest adresowana przede wszystkim do samorządowców i przedsiębiorców, a także administracji centralnej, polityków, dyplomatów, politologów i mediów. Od 2009 r. CSM jest uznawany za jeden z najlepszych think tanków Europy Środkowo-Wschodniej w badaniu „The Leading Public Policy Research Organizations In The World” przeprowadzanym przez Uniwersytet Pensylwanii.

Centrum Stosunków Międzynarodowych ul. Mińska 25, 03-808 Warszawa t: +48 22 646 52 67

 www.twitter.com/CIR_CSM

 www.facebook.com/CIR.CSM

CENTRUM
STOSUNKÓW
MIĘDZYKARODOWYCH